դարեան նախնեաց աշխարհիկ լեզուով գրուած՝ մութ բժշկարաններու և անոնց նման գրուածոց էջերուն վրայ։ Բայց գործադրուելու համար՝ Պ. Բոլատի ոչ միայն իւր բաժանորդք պէտք են թիկունք ըլլալ, այլ և ամենայն բանասէրք (իրենց հաւաքած կամ գիտցած գաւառական բառերը ո՛ և իցէ ազգային թերթի մը մէջ հրատարակելով, կամ առ յիշեալ Խմբ. խաւրելով), որք սիրող են Հայ գրականութեան յառաջդիմութեան։

20. *Մուրճի այս տարուան* (N.° 5 էջ 740) *թերթէն կ'իմանամք, որ Թիֆլիզի ազգային գրականական խումբ մը որոշած է այս ամսոյս կամ Նոյեմբերի մէջ՝ Խաչատուր Աբովեանի մահուան յիսնամեակի առթիւ կատարել հոգեհանգիստ և գրականական երեկոյթ մը, ինչպէս* 1890*ին մի այլ հանդէս կատարած է այս ազնուամիտ խումբը Հ. Ղեւոնդ Ալիշանի յոբելեանի առթիւ։*

Մուրատ-Ռափայէլեան *Լիկէոնի գիտութեանց և արուեստից պարապող աշակերտներէն՝ ընթացքնին աւարտեցին Պ.* Յովհաննէս Եփրեմեան. *որ իւր տարրական և բարձրաստիճան ուսումնական ընթացքը կատարած է նոյն Լիկէոնին մէջ. յետ ուսումնաւարտութեան՝ ըստ որոշողութեան Վանացս խնամակալաց ժողովոյն՝ աշակերտած է 4 տարի՝ քաղաքիս Մեքենական և Արուեստական վարժարանին մէջ. ամէն տարի փայլուն ընթացք մը ունեցած է, և վերջապէս իւր վերջին քննութեամբ բարձր թիւերով պսակուած է։ — Պ.* Դաւիթ Դաւթեան. *սա իւր տարրական միջին աստիճանի ուսումնական ընթացքը կատարած է՝ Տրապիզոնի և Քաղկեդոնի Մխիթարեան վարժարանաց մէջ, ուր ուսմանց հետ միանգամայն ջութակահարութեան պարապած է։ Վերոյիշեալ ժողովն իմանալով սորա ջութակահարութեան մասին ունեցած ընդունակութիւնը, աշակերտեցուց Մուրատ-Ռափայէլեան Լիկէոնին, ուր ջութակի և դաշնակի վարժապետներով երաժշտութեան սկզբնական և միջին մասերը մշակել տալէն վերջը, որոշեց որ նա աշակերտի քաղքիս ամենէն բարձրագոյն Երաժշտական Լիկէոնին. այս տարի, որ է իւր ընթացքին վերջին և Երրորդ տարին, վկայեցաւ բարձր թիւերով։ — Պ.* Անտոն Մահճուպեան. *աշակերտ Քաղկեդոնի Մխիթարեան վարժարանի, ուր յետ փայլուն քննութեանց արժանացաւ աշակերտելու Վենետիկ հռչակաւոր Պետական բարձրագոյն վարժարանի վաճառականութեան. ամէն տարի առաջնակարգ թիւեր առած է, և այս տարի, որ է իւր վերջին և Երրորդ տարին, պսակուած է բարձր թիւերով։*

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ ԲԱԶՄԱՎԻՊԻ

ՆՈՐ ՀԱՐՑՄՈՒՆՔ

Նոր աշխարհի մեր թղթակիցներէն մին կը գրէ.

« Կը փափաքէի պատուական Հանդիսիդ Սուրհանդակի միջոցով՝ հետեւեալ երեք հարցմանցս պատասխանները գիտնալ:

ա. Վեշտասաներորդ դարէն սկսեալ մինչեւ ցարդ որո՞նք ուղեւորած են դէպ ի հիւսիսային բեւեռ։

բ. Որո՞նք են աշխարհիս մեծ նաւահանգիստները, ի՞նչ խորութիւն ունին և ի՞նչ աստիճանի է իւրաքանչիւրին վաճառականական շարժումն:

գ. Առաջին անգամ ե՞րբ և ո՞ւր սկսած է նամակադրոշմից (**timbres-poste**) *գործածութիւնն. — բարձր գին ունեցող նամակադրոշմերը որո՞նք են և որո՞նց հաւաքածոյները աւելի նշանաւոր են»:*

ԾԱՆՕԹ. *Բազմավէպի յաջ. ամսոյն «Մասիս»ի նկատմամբ եղած հարցման պատասխանը պատրաստ է, բայց տեղւոյ անձկութեան պատճառաւ կը յետաձգենք յաջորդ պրակին։*

ԵՐԵՔ ՀԱՐՑՈՒՄՆԵՐ

Կար ատենօք ծայր մ'աշխարհի
Մեծ ինքնակալ մը, կար նոյնպէս
Փոքրիկ հովիւ մը լեռանցի,
Որ կը խօսէր ոսկիի պէս։

Գահին առջև այն ինքնակալ
Կանչեց հովուիկն այն ոսկեղէն.
«Որդեակ, կ'ուզեմ փորձել ես ալ
Իմաստութիւնդ՝ որ շատ գովեն:

Թէ կարենաս լաւ և արագ
Պատասխանել երեք հարցմանց,
Որ և ընես զիս խայտառակ,
Որդեակ, դու իմս պիտի ըլլաս;

digitised by A.R.A.R.@

Ըսէ ծովուն մէջ անյատակ
Ո՞րչափ ջըրոյ կաթիլներ կան:
— Միթէ կա՞յ բան մ'ասկէ յըստակ,
Թէ և ըլլայ լի ովկիան:

Արգիլեցէ՛ք, տէր իմ արքայ,
Լոկ այս խընդիրքը ձեզ կ'ընեմ,
Որ անձրևի չիթ մ'ալ չիյնայ
Մինչև որ ես ամբողջ համրեմ:

— Հիմկու հիմայ ըսէ ո՞րքան
Երկինքն աստղեր կան փայլունակ,
Որ պատռեն քօղը գիշերուան:
— Իմ պատասխանս է անսայթաք.

Հաւաքեցէք զանոնք ամէն
Ու ըսէք որ հոս վար իջնան,
Ու ես բոլոր պիտի համրեմ
Մեծ փոքր առանց բացառութեան:

— Կըրնա՞ս ըսել թէ քանի՞ օր
Յաւիտենից մէջ պիտի 'լլայ.
— Իրաւցընէ, տէր թագաւոր,
Այս հարցումէն դիւրին բան կա՞յ:

Հրաման տըւէք, տէր թագաւոր,
Որ կեցընէ ժամն իր անիւ,
Զի համրելով ես բիւրաւոր
Օրերն անոնց տամ ձեզ հաշիւ:

— Հասակիդ քով խելքդ է նըրբին,
Փոքրիկ հովիւ, ըսաւ արքայն.
Տուիր գիտնոյ պէս պատասխան.
Կեցի՛ր հոս, իմ եղիր որդին:

ԹՐԳՄ. Հ. ԱՐՍԷՆ ՂԱԶԻԿԵԱՆ

ՇԱԴՈՊՐԻԱՆԻ ՄԱՀՈՒԱՆ ՅՈԲԵԼԵԱՆԸ (1768–3 ՅՈՒԼԻՍ 1848)

Յուլիս 4ին հանդիսաւոր կերպով տօնուեցաւ Սէն Մալոյ հանդարտ, զուարթ և հովանոտ փոքրիկ քաղաքին մէջ՝ ուր մեծ բանաստեղծն շարագրեց Վկայքը, և իրեն ուրիշ գործերը. հոն՝ ուր կը գտնուի նաև իւր գերեզմանը և ուր կարծես մենակեաց կը շրջագային Ռընէի գոռոզ և մելամաղձոտ, և անմոռանալի Ատալային ազնիւ և միամիտ ոգիները:

Լոյս տեսնելու վրայ են նոր տպագրութեամբ Անդրգերեզմանեան յիշատակները, որ այդ հանդիսին արժանաւոր յիշատակ մը պիտի ըլլան:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱՄԻՍ

ՕԳՈՍՏՈՍ 20

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՔ ԵՒ ՍՊԱՆԻԱ

ՎԵՑ երկար բանակցութեանց ընդ Կամբոնի դեսպանի Գաղղիոյ՝ Սպանիոյ կողմանէ, և ընդ. նախագահն Մըկ-Քինլէի, հաշտութեան նախատահմանքը որոշուեցան և ստորագրուեցան երկու կողմանէ Օգոստոս 12ին, որոնք վեց յօդուած կը պարունակեն.

1. Սպանիա կը հրաժարի Կուբայի վրայ ունեցած իշխանութենէն:

2. Փորթօ Ռիքօ և Սպանիոյ Հնդկ-Արեւմըտեան միւս կղզիք, ինչպէս նաև Լատրոնէս արշիպեղագոսի կղզիներէն ոմանք, ըստ ընտրութեան Միացեալ Նահանգաց, կը մնան Միացեալ Նահանգաց:

3. Միացեալ Նահանգք պիտի գրաւեն Մանիլայի քաղաքը, ծոցը և նաւահանգիստը, մինչև որ խաղաղութեան վերջնական դաշինք ստորագրուին և որոշուին Փիլիպպեան կղզեաց ստանալիք կառավարութիւնը:

4. Կուբա, Փորթօ Ռիքօ և Հնդկա-Արեւմըտեան կղզիք փութով պիտի պարպուին ի Սպանիացւոց: Առ այս երկու կողմանէ տասը օրուան մէջ գործակատարք պիտի որոշուին, որոնք 30 օրուան մէջ պիտի սահմանեն պարպուելու վերաբերեալ ամեն խնդիրք:

5. Խաղաղութեան համար Սպանիա և Միացեալ Նահանգք հնգական նուիրակք պիտի անուանեն, որոնք ամենէն ուշ Հոկտեմբեր 1ին պիտի գումարուին ի Փարիզ:

6. Հաշտութեան նախատահմանաց ստորագրուելէն անմիջապէս կը սկսի զինադադարումը, և պէտք է փութով հրամաններ ղըրկուին, այս իմաստով, ցամաքային և ծովային հրամանատարաց:

Եթէ Սպանիոյ Թագուհին և եթէ Միացեալ Նահանգաց նախագահը յայտնեցին իրենց շնորհակալութիւնքը, առ վարչութիւնն Գաղղիոյ, իրեն անշահասէր և բարեկամական միջնորդութեանն համար, որով հաշտութեան նախատահմանքը փութով ընդուներ էին: Սպանիոյ Թագուհին Կարոլոս Գ.ի առաջին խաչը շնորհեց

digitised by A.R.A.R.@